

14.2.2017

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy

Sektoriluokitus

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy luokitellaan tilastovuodesta 2016 lähtien julkisyhteisöihin, alasektoriin S.1311 valtionhallinto¹.

Taustaa

Valtioneuvoston toukokuussa 2016 tekemässä, valtion omistajapolitiikkaa koskevassa periaatepäätöksessä linjattiin kehitysyhtiön perustamisesta. Periaatepäätöksen mukaan kehitysyhtiön tehtävänä olisi ”tarjota valtion omistamille yhtiöille luonnollinen kehityspolku yhtiöiden uusiutumiseksi ja omistusrakenteen kehittämiseksi”. Loppuvuodesta 2016 muutettiin laki valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta vastaamaan periaatepäätöksen linjauksia. Lain mukaan valtion kehitysyhtiö perustaa, omistaa, hallinnoi ja kehittää toisia osakeyhtiöitä sekä luovuttaa tai hankkii niiden osakkeita.

Valtion kokonaan omistama Valtion kehitysyhtiö Vake Oy perustettiin elokuussa 2016. Valtioneuvoston 29.12.2016 antaman kehitysyhtiön toimiohjeen mukaan kehitysyhtiöön on ensi vaiheessa tarkoitus siirtää mm. seuraavien yhtiöiden osakkeita: Neste Oyj, Vapo Oy, Posti Group Oyj ja Arctia Oy. Valtion omistus Ekokem Oyj:ssä siirrettiin kehitysyhtiöön jo elokuussa 2016, minkä jälkeen osakkeet myytiin Fortum Oyj:lle.

Sovellettava ohjeistus

Julkisyhteisöjen luokittelua ohjaavat ESA 2010 ja EU:n alijäämä- ja velkamanuaali (Manual on Government Deficit and Debt).

Laajaan julkiseen sektoriin (julkisyhteisöt ja julkiset yritykset/rahoituslaitokset) kuuluakseen on tarkasteltavan yksikön oltava julkisyhteisön hallinnassa. Jos julkisyhteisö omistaa yli puolet yksikön äänivaltaisista osakkeista, riittää se osoitukseksi julkisyhteisön hallinnasta. Julkisyhteisön hallinnoima yksikkö on julkinen tuottaja.

Julkinen markkinatuottaja luokitellaan yritys- tai rahoituslaitossektoriin julkiseksi yritykseksi. Julkinen markkinaton tuottaja luokitellaan julkisyhteisöt-sektoriin. Tavallisesti tuottajatyypin määritetään laadullisten kriteerien ja niin sanotun 50 prosentin testin perusteella. Niille yksiköille, joiden arviointiin edellä mainittu tapa ei sovi, on ESA 2010:ssä sekä alijäämä- ja velkamanuaalissa lisäohjeistusta.

ESA 2010 käsittelee kohdassa 20.35 julkisten pääkonttoreiden luokittelua, ja kohdan 20.36 mukaan samaa ohjeistusta sovelletaan myös julkisiin hallinta- eli holding-yhtiöihin. Ohjeistus on jossain määrin tulkinnanvarainen, mutta pääsisältönä on, että se ohjaa luokittelemaan epäitsenäiset julkiset pääkonttorit ja hallintayhtiöt julkisyhteisöt-sektoriin.

Alijäämä- ja velkamanuaalissa julkisia hallintayhtiöitä käsitellään luvussa I.6 Specific public entities. Manuaalin mukaan julkinen hallintayhtiö luokitellaan julkisyhteisöihin esimerkiksi silloin, kun yhtiö ei käytännössä hallitse ja johda tytäryrityksiään, vaan hallinta on tosiasiallisesti julkisyhteisöllä.

”A public holding company, which holds assets (equity and possibly other financial assets) of subsidiaries:

¹ Tarkemmin: S.13119 muut valtionhallinnon yksiköt

14.2.2017

a) *Is classified within general government if:*

□ *it is a sort of "shell", as it does not perform management and effective direction tasks over the subsidiaries but is rather a kind of "accounting tool", as control over the subsidiaries is de facto exerted by government, or it provides some ancillary services to its controlling government unit (for instance collecting data from the group)"*

"...the entity cannot be considered being independent in its decision making and therefore is not to be considered as an institutional unit and, thus, it is classified in the government sector and not in the financial corporations sector (S.12), as it would be the case for private holding companies" (kappale 17)

Sektoriluokituksen perustelu

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy on valtion kokonaan omistama, joten se on julkinen hallintayhtiö. Toimiohjeen mukaan kehitysyhtiö tukeutuu omistuksessaan olevien yhtiöiden ohjauksessa ja päätösten valmistelussa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston asiantuntemukseen ja resursseihin. Kehitysyhtiöön ei ainakaan alkuvaiheessa palkata operatiivista johtoa.

Kehitysyhtiön toimiohjeen mukaan seuraavat asiat käsittelee ja päättää valtioneuvoston yleisistunto:

- Osakeomistusten lisääminen ja vähentäminen
- Äänivallan muutokset
- Uuteen yritystoimintaan ryhtyminen (ml. yhtiöiden perustamiset)
- Kehitysyhtiön tekemät osake- ja pääomasijoitukset

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy on edellä mainittujen seikkojen perusteella julkisyhteisöihin luokiteltava hallintayhtiö.

Lisätietoja:

rahoitus.tilinpito@stat.fi

Lähteet:

[Valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös](#)

[Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain muuttamisesta 233/2016](#)

[Laki valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta 1368/2007](#)

[Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:n toimiohje](#)

[European System of Accounts ESA 2010](#)

[Euroopan kansantalouden tilinpito EKT 2010](#)

[Manual on Government Deficit and Debt, Implementation of ESA 2010 \(2016 Edition\)](#)